

A photograph of three women in white, sheer, flowing veils against a light blue background. The woman on the left is seen from the back, her hands resting on her chest. The woman in the middle is in profile, looking towards the right. The woman on the right is looking down. The veils are layered and create a sense of movement and depth.

Neid oli
kolm õde

---

150. hooaeg

24. juunil 1870 mängiti Tartus Vanemuise seltsi majas esmakordselt Lydia Koidula näidendit „Saaremaa onupoeg”. Seda kuupäeva loetakse Eesti rahvusliku teatri alguseks. Hooajal 2019/20 tähistab kogu Eesti teater oma 150. sünnipäeva.

Neid oli kolm õde

BALLETT

ANTON TŠEHHOVI NÄIDENDI „KOLM ÕDE” AINETEL

STSENARISTID MARIKA AIDLA JA HELENA MERZIN

LAVASTAJA – KOREOGRAAF MARIKA AIDLA

NÄITEJUHT HELENA MERZIN

KUNSTNIK MAARJA MEERU

KOSTÜÜMIKUNSTNIK GERLY TINN

MUUSIKALISED KUJUNDAJAD ELE SONN JA MARIKA AIDLA

VIDEOKUJUNDAJA JANEK SAVOLAINEN

OPERAATOR JUHO PORILA

REPETIITOR JELENA KARPOVA

VALGUSKUJUNDAJA IMBI MÄLK

INSPITSIENT AIME ROOSILEHT

MUUSIKA: IGOR KORNELJUK, PHILIP GLASS, LUDOVICO EINAUDI,
OLAFUR ARNALDS, MAX RICHTER

ROMANSID: A NAPOSLEDOK JA SKAŽU (A. PETROV / B. AHMADULINA)
LJUBOV - VOLŠEBNAJA STRANA (A. PETROV / E. RJAZANOV)
DA ILI NJET (A. TŠERNJAVSKOV / E. JURJEV)

ESIETENDUS 1.02.2020 VANEMUISE VÄIKESES MAJAS

Tegelased

Olga Prozorova – vanim õdedest, õpetaja tütarlaste gümnaasiumis.

On olnud noorematele pere liikmetele ema eest.

Yukiko Yanagi / Laura Quin

Maša Prozorova – on armastuseta abielus Fjodor Kulõginiga, Olga kolleegiga.

Lepib sellega, kuni kohtub kunagise peretuttava, Aleksander Veršiniga.

Raminta Rudžionytė Jordan / Maria Engel

Irina Prozorova – noorim õdedest, tahab leida selle ainsa ja õige armastuse oma elus.

Hayley Jean Blackburn / Olivia Lenssens

Andrei Sergejevitš Prozorov – vend, kellel pärast isa surma kadus enesekindlus.

Silas Stubbs / Walter Stuart Isaacson

Kindral Sergei Prozorov – jõuline, armastav isa. Vägedejuhataja ka kodus.

Tegeles põhiliselt laste hariduse ja isikliku elu korraldamisega.

Endro Roosimäe

Natalja Ivanovna – Andrei pruut. Tema teine peigmehekandidaat on semstvovalitsuse esimees Protopopov. Valib endale abikaasaks Andrei.

Georgia Toni Hyrkäs / Arianna Marchiori

Fjodor Ignatjevitš Kulõgin – gümnaasiumiõpetaja, Maša abikaasa.

Armastab Mašat jäägitult, andestades talle kõik.

Janek Savolainen

Aleksander Ignatjevitš Veršin – alampolkovnik, patareikomandör. Abielus hüsteerilise, suitsiidikalduvusega naisega, neil on 2 tüdart. Otsib seltskonda ja soovust mujalt. Kunagi hüüti armunud majoriks.

Endro Roosimäe

Nikolai Lvovitš Tusenbach – noor parun, leitnant. Sage külaline Prozorovite juures. Armastab Irinat.

Gus Upchurch / Alain Divoux

Vassili Vassiljevitš Soljonõi – staabikapten. Sage külaline Prozorovite juures.

Armunud Irinasse.

Joo Ho Lee / Alexander Germain Drew

Ivan Romanovitš Tšebutõkin – sõjaväearst. On unustanud kõik, mida arstiteadusest teadis. Armastas Prozorovite ema.

Aivar Kallaste / Gerardo Avelar

Aleksei Petrovitš Fedotik – alamleitnant, kes on armunud Irinasse.

Armastab muusikat.

Matthew James Jordan

Vladimir Karlovitš Rode – alamleitnant, võimlemisõpetaja tütarlaste gümnaasiumis. Võib-olla on sisse võetud Olgast.

Benjamin Kyprianos

Ferapont – semstvovalitsuse valvur, rauk.

Aivar Kallaste / Gerardo Avelar

Anfissa – lapsehoidja. Kõik Prozorovite lapsed on olnud tema kasvatada.

Rita Dolgihh

Protopopov – semstvovalitsuse esimees, Natalja peigmehekandidaat nr 2.

Alain Divoux / Gus Upchurch

Moskvasse! Moskvasse! Moskvasse!

„Kolm õde” - Tšehhovi klassikaline, lugematuid kordi lavastatud näidend. Võiks ju arvata, et mida enneolematut seal enam võimalik ammutada, aga on taas selgunud, et klassika on klassika ikkagi põhjusega. Tšehhov on tähenduslik autor ja tema tekstide sees on tuhandeid võimalusi iga kord uuel moel laval olla. Ka tantsulavastusena on see võimalik. Meie huviks olid lavastuse loomisel näidendi teemad ja probleemid, mis ei muutu ega aegu kunagi. Tšehhovi tegelased on haavatavad, kohati rumalad, kohati väga intelligentsed, seega alati ülimalt ja arusaadavalt inimlikes mõõtmetes – nii on vaatajatel võimalusi äratundmiseks ja samastumiseks palju.

Kolm õde ja nende vend unistavad oma lapsepõlve suurlinnast Moskvast, kus Prozorovitel oli kunagi muinasjutuliselt hea elada. Vanemad olid siis veel elus ja maja oli pidevalt külalisi täis.

Nüüd elavad Prozorovid juba 11 aastat väikeses linnakeses ja nende kõikide soov on naasta lapsepõlvelinna, armsaks saanud Moskvasse, sest tundub, et seal kõik unistused täituvad ja elu osutub kindlasti täiuslikuks...

Aga elu ise on täiskasvanuks saamine, otsuste langetamine, inimeseks olemine kõige hea ja halvaga ning muidugi armastuse, abielu ja truuduse leidmine ning pidev proovilepanek.

Kõike toimuvat ühendab sõjaväe liikumine ühest linnakesest teise. Meie ei tea milliseks kujuneb selle pere inimeste saatus. Vaatleme vaid üht perioodi nende elust.

Helena ja Marika

Sünopsis

Sündmused toimuvad Prozorovite majas. Vaataja ette ilmuvad õed Irina, Maša ja Olga, samuti nende vend Andrei. Perekond elab väikeses provintsilinnas kuhu nende isa, kindral Prozorov, viis nad Moskvast aastaid tagasi. Perekonna muretu elu lõppes kindral Prozorovi surmaga veidi aega tagasi. Olga töötab õpetajana, kuid see ei paku talle rõõmu. Ta mõistab, et noorus lahkub ja miski siin elus ei paista talle enam rahu ja rõõmu toovat. Maša, kes pandi mehele väga noores eas, on oma abielus õnnetu. Abielu esimestel aastatel pidas ta Kulõginit, oma abikaasat, intelligentseks inimeseks, aga aeg tõi pettumuse. Ainult Irina on ootusärev. Täna on ta kahekümneaastane, kogu elu seisab alles ees ja Irina unistabki tulevikust. Kõik unistavad Moskvasse naasmisest - Andrei peaks minema ülikooli ja saama kindlasti professoriks, õed elavad vaimusilmas oma unistuste linnas.

Proloog

Tegevus toimub mõned aastad enne Tšehhovi kirjeldatud sündmusi.

Väikelinna saabub polk, mille saabumise puhuks on korraldatud ball kindral Prozorovi residentsis. Kindral Prozorov on täie tervise juures ja perekonna elu muretu.

I vaatus

Külalised kogunevad Prozorovite majja. Käimas on ettevalmistused kolmest õest noorima – Irina – nimepäeva tähistamiseks. Kohal on Irina austajad, ohvitserid Tusenbach ja Soljonõi, samuti kolonelleitnant Veršinin. Kolonelleitnandi ja Maša vahel tekivad tunded. Veršiningi on oma isiklikus elus õnnetu inimene, ta on abielus naisega, kes teeb pidevalt enesetapukatseid. Kohal on gümnaasiumiõpetaja Kulõgin, Maša abikaasa. Irinat on õnnitlema tulnud sõjaväearst Tšebutõkin, kes oli kunagi meeletult armunud Prozorovite kadunud emasse. Veidi hiljem saabub Andrei väljavalitu Natalja, kellest hiljem saab Andrei abikaasa.

II vaatus

Linnas on tulekahju, põleb terve kvartal. Öö on pikk ja kõik tulevad Prozorovite juurde varju ning abi otsima. Erakordne juhtum toob inimestes esile varjatud mõtted ja tunded. Natalja on võtnud Prozorovite majas ohjad enda kätte ning ei varja sidet Andrei kolleegi Protopopoviga.

Sügise saabudes teatatakse, et kõik suurtükiväebrigaadi ohvitserid viiakse üle uude garnisoni Poolas. Maša jaoks tähendab see suhete lõppemist Veršininiga ja teiste õdede jaoks – helgema tuleviku kadumist. Irina võtab vastu Tusenbachi abieluettepaneku. Soljonõi kutsub Tusenbachi duellile.

Polk lahkub.

Anton Tšehhov (1860–1904)

oli vene näite- ja novellikirjanik ning selle kõrval praktiseeriv arst.

Tšehhov sündis 29. jaanuaril 1860 Taganrogi linna väikekaupmehe perekonda kolmanda lapsena. Haridusteed alustas ta Taganrogi gümnaasiumis, kust algas ka tema huvi teatri, kirjanduse ja muusika vastu, esimese täispika näidendi kirjutas ta gümnaasistina 18-aastaselt. Gümnaasiumi lõpetamise järel alustas Tšehhov õpinguid Moskva ülikooli arstiteaduskonnas. 1879 leidis aset kirjaniku debüüt ajakirjanduses: Tšehhov avaldas humoristlikus ajakirjas „Kiil” novelli „Kiri õpetatud naabrile.”

Järgnevatel aastatel keskendus Tšehhov novellidele ja följetonidele, millest mõned ka avaldati. Aastast 1882 töötas Tšehhov õpingute kõrvalt abiarstina. 1884 lõpetas ta ülikooli ja asus tööle haiglasse.

Aastatel 1885–1886 jätkas Tšehhov humoristlike novellide kirjutamist. Muutused kirjaniku stiilis hakkasid aset leidma 1886. aasta kevadel, sealt alates muutusid ta novellid pikemateks ja temaatika tõsisemaks. 1887 ilmunud „Stepp” köitis esimest korda laiemalt nii lugejaid kui kriitikuid. 1888. aasta oktoobriks oli Tšehhov niivõrd tuntud, et Venemaa teaduste akadeemia autasustas teda Puškini kirjanduspreemiaga. 1890. aasta reisist Sahhalini saarele kirjutas ta raamatu. Samal perioodil valmis jutustus „Palat nr 6”. Aastatel 1892–1899 elas Tšehhov Moskva lähedal Melihhvos, kus kirjutas 42 teost. 1898. aasta teises pooles ostis Tšehhov Jaltasse suvila: ägenev kopsutuberkuloos ei lubanud kirjanikul elada külmas kliimas. 1901. aastal abiellus ta Moskva Kunstiteatri näitlejanna Olga Knipper-Tšehhovaga. Kirjaniku tervislik seisund halvenes drastiliselt ööl vastu 2. juulit 1904 ning ta suri Saksamaa-reisi ajal.

Anton Tšehhov on maailmakirjanduse kontekstis üks tähtsamaid dramaturge ja novelliste ning suur osa tema loomingust on saanud maailma klassikalise kirjanduse raudvaraks. Lisaks oli Tšehhov pikalt praktiseeriv arst ning tema kogemused 19. sajandi lõpu Venemaa meditsiini vallas on avaldunud mitmes teoses. Tšehhov pidas arstikutset õigeks valikuks, üritas saavutada doktorikraadigi. „Meditsiin on mu ametlik naine ja kirjandus on mu armuke”, on Tšehhov kord öelnud. Arstikutsest loobumise tingis arvatavasti Tšehhovi järjest suurenev populaarsus kirjanikuna.

Tšehhovi näidendeid „Kajakas” (1896), „Onu Vanja” (1897), „Kolm öde” (1900) ja „Kirsiaed” (1904) on palju kordi mängitud ka Eestis.

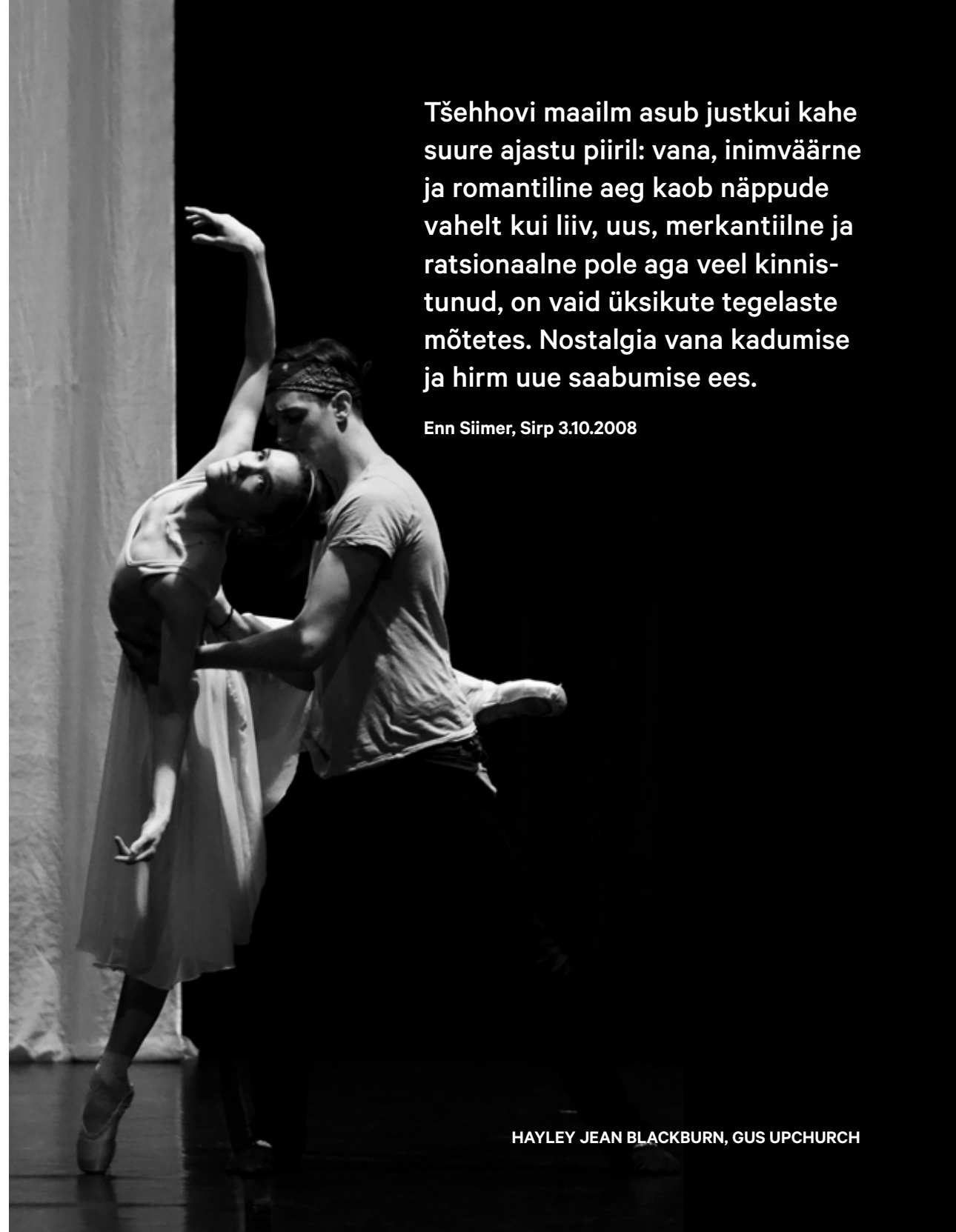
Näidend „Kolm öde” valmis 1900. aastal ja esietendus 31. jaanuaril 1901 Moskva Kunstiteatris.

/.../ Kunstiteatris tehti sel sügisel proove „Kolme öega”. Saalis kõssitav Tšehhov korrigeeris harjumust mööda osatäitjate mängu ja kritiseeris lavastuse liigset realismitaotlust. Näiteks nõudis ta, et võetaks maha tuvide kudrutamine, mille saatel eesriie kerkis, ja mida tegid kulisside taha peitunud näitlejad. Ühel ilusal päeval ütles Tšehhov teda ümbritsevatele näitlejatele: „Teate, ma kirjutan uue tüki, mis algab nõnda: „Kui ilus, kui vaikne! Pole kuulda ühtegi lindu, koera, käge, öökulli, ööbikut, kuljuseid, seinakella, ega isegi kilki!” Soov taandada lavalisi efekte miinimumini pahandas Stanislavskit, kes tahtis publikut hämmastada eelkõige esituse piinliku täpsuse ja autentsusega. Ning nõnda koormas ta etenduse üle kõrvaliste detailidega, Tšehhov nõudis aga, et etendus oleks kõigest ülearusest võimalikult puhtaks roogitud, et karakterite joonis tuleks selgesti esile. Esimene nägi teost väljast-, teine seest-poolt. Kõigest hoolimata tervitati „Kolme öde” 21. septembril – hooaja avaetendusel – maruliste aplausidega.

*Henry Troyat. Tšehhov (Eesti Raamat 2004).
Tõlkija Victoria Traat.*

Tšehhovi maailm asub justkui kahe suure ajastu piiril: vana, inimväärne ja romantiline aeg kaob näppude vahelt kui liiv, uus, merkantiilne ja ratsionaalne pole aga veel kinnistunud, on vaid üksikute tegelaste mõtetes. Nostalgia vana kadumise ja hirm uue saabumise ees.

Enn Siimer, Sirp 3.10.2008

HAYLEY JEAN BLACKBURN, GUS UPCHURCH

Milleks meile Tšehhov?

/.../ Tšehhovi näidendites saavad aiva kokku inimesed, kes on oma hamletliku küsimuse „Olla või mitte olla?” juba ära otsustanud. Nende vastus kõlab: „Mitte olla.” Mitte surmamineku mõttes, vaid selles, et kas tasub tõsta relvad hädamere vastu? Enamasti on need inimesed, kes ei otsi ümbritsevas maailmas iseendale hüvesid, ei privileegide ega edu mõttes.

/.../ Tšehhovi peategelastel pole enamasti eesmärke, pole selgeid sihte silme ees. „Kolmes ões” on üks kõrvaltegelane, vanaldane tohter Tšebutõkin, kes purjuspäi küsib: „Kas me olemegi olemas? Võib-olla see ainult paistab meile nii?” Tšehhovi tegelased on sotsiaalses mõttes lakanud olemast.

/.../ Tekib küsimus: „Mis inimesed need niisugused on?” Ütleme kohe ära, et nad on tüüpilised intelligendid.

/.../ Tšehhovi järgi ei saa intelligentne inimene rahulduda tarbija elulaadiga. See on tema meelest natuke põlastusväärne. Karjääris enda teostamine ei paku talle ka huvi. Nad ei ole mingid kangelased ega ühiskonna pöörajad, nad on ülimal määral antikangelased. Tšehhovi omadel puudub aga see, mida intelligents tavaliselt otsib või millest kinni hoiab – neil puudub elu ühendav idee ja olemasolu õigustus.

/.../ Arvatakse üldiselt, et Tšehhovi näidendites palju midagi ei toimu, seal inimesed soiuvad ja kannatavad. Siis ma alati ütlen, et teeme kindlaks, miks nad kannatavad. Mis neil viga on? Keskeakriis, depressioon? Kas need on arvestatavad kannatused, on elu siis olnud väga ebaõiglane? On nad näljas? Või on juhtunud mõni suur õnnetus? Nagu ei oleks. Nad kannatavad hoopis sellepärast, et elu on ootamatult labane ja elus on väga palju vähenõudlikku automatismi. Neil pole niipalju viletsust ja muret, kui neile teeb hoopis tuska, et elus on nii palju hallust ja andetust, palju absurdset ja nõmedat, koguni vaimutat ja ebaesteetilist. Ja tihtipeale jääb elus domineerima labasuse vorm. Tšehhovi tegelaste hing on janus ja näljas.

/.../ „Kolmes ões” räägib Veršinin sellest, et me elame ja elame ja see oleks nagu mingi mustand. Elame nii, nagu peaks järgnema veel puhtand. Tahaks otsast alustada sedasama elu, nüüd palju targemaks saanuna, mõistlikult, paremini, puh-tamalt. Aga elu möödub nagu ta möödub ja ühel hetkel inimene küsibki: „Kas see on mingi elu või?” Puhtandit ei tule ja nii jääbki.

/.../ Soovide, unistuste ja plaanide jõuetus. Kõik, millest ollakse unistanud, lükkub edasi. Kogu aeg lükkub edasi. Ja see jõuetus on peaaegu kõikidel Tšehhovi näidenditel ühine. See on „Onu Vanjas”, see on „Kajakas”, see on „Kirsiaias”, see on „Kolmes ões”.

Tšehhovi inimestele ei ole antud midagi korda saata, isegi omaenese tunnete kitsas ringis mitte.

HAYLEY JEAN BLACKBURN, JOO HO LEE

/.../ Kõige kuulsam sellest reast on ehk „Kolme õe” refrään. Kolm õde unistavad nimelt Moskvasse sõitmisest. Iga vaatus lõpeb sellega: „Moskvasse, Moskvasse...” On päris selge, et nad unistavad mingist sümboolsest Moskvast, see on märgiline, mitte konkreetne linn, kuhu saaks kolida. See on unistus tõotatud maast. Unistus Moskvast kui paremast, targemini korraldatud elust, kus peaks õnnelik olema. Ja on ka selge, et see on kaunis just sellepärast, et nad sinna mitte iial ei koli. Miks nad siis ei koli? Kas ei ole kusagile minna selles suures linnas? On. Neil on maja Moskvast – näidendis on antud isegi aadress. Kas ei ole millega minna? Soljonõi tekstist kuuleme, et linnast on raudteejaam millegipärast kaugele ehitatud, aga kui linnast natukene välja sõita, siis raudteejaam on ikkagi olemas, rongid käivad. Kas pole niipalju raha, et rongipiletit osta? Nii vaesed nad pole. Milles siis asi on? Tšehhovi järgi on „Moskvasse Moskvasse...” alltekst – ära siit! Seal on hea, kus meid ei ole. Siin on nii ängistav ja paha, tühi, igav – ära siit, kuhugi mujale! Lihtsalt selle „ära siit” nimi on Moskva.

/.../ Stanislavskist alates on teada, et kui on vaja konflikti paika panna Tšehhovi näidendite põhjal, siis on selleks unistuste ja argipäeva konflikt. Veršinin „Kolmes ões” ütleb järgmise tõe: „Vene inimesele on omane ülimalt kõrge mõttelend, kuid öelge, miks ta elus lendab nii madalalt?” Mina jätaksin selle „Vene” eest mõtteliselt ära...

/.../ Tšehhovi näidendid on üle saja aasta vanad. Ja kogu selle aja on nad olnud aktuaalsed. Neid on mängitud Inglismaal, Prantsusmaal, Ameerikas, Jaapanis, Poolas, Itaalias ja nii edasi. Muidugi Eestis ja Lätis. Miks see kogu aeg toimib? Selle kohta on öeldud, et Tšehhovil on õnnestunud ära tabada uus psüühiline laad. Uus psüühiline tajus inimeste enesetundes. Ja see uus tajus kestab tänaseni – üle saja aasta. See on lõhestatud, palavikuliselt kõikuva argipäevatudega inimene. See on inimene, kes tegeleb päevast päeva sellega, millega ta ei taha või millega ta ei peaks ja tal on kõik see tegemata, mis on tähtsam ja olulisem. Ta ei suuda midagi realiseerida. Ühest küljest nii kohutavalt hõivatud ja teisest küljest eksistentsiaalselt mitte millenigi jõudev. Tšehhov on ka selle poolest geniaalne, et ta on ära aivanud lahendamatud probleemid – ta ütleb oma lugejale ja vaatajale, et elus ongi lahendamatud probleeme. Need jäävadki lahendamata. Ei lahene need näidendi lõpuks ja ei lahene need ka elus.

/.../ Tšehhovi inimesed ei ole täiuslikud ja oma sümpaatiat jagab autor mitme tegelase vahel. Udune, nõrk ja ebamäärane rahutus, mis inimestes on, võib küll tänasel päeval saada mingi hoobi, aga ei tähenda, et sellistel inimestel poleks tulevikku. Tšehhov näib nagu prognoosivat, et niisuguseid inimesi on ikka ja jälle, igal aastasajal. Probleemid, mida ei saa viimaseks vaatuseks lahendada, ei ole kerged lahendada ka elus. Jah, Tšehhov on skeptik, ta ei pea targemat elukorraldust ja õnnelikumat elu ideaaliks, aga reegel on, et elu tahab elamist. Alla ei saa anda.

/.../ Tšehhovit ei ole mängitud siis, kui välised sündmused määravad inimeste saatusi – sõdade ajal, küüditamiste ajal. Tšehhovi inimesed on seesmiselt väga determineeritud – inimene on nagu ta on, ta ei saa ennast ümber teha. Väärtushoiakud, põhimõtted ja harjumused on just nii nagu on. Aegadel, kui inimesed ise ei saa saatust valida, tunduvad Tšehhovi tegelaste probleemid tühistena, arusaamatutena. Fataalsete teemadega ei ole Tšehhovil haaki. Tema jaoks on oluline argielu kulgemine. Need on stabiilse elu lood.

Näidendi esimese väljaande kaas (1901) osatäitjate fotodega esmalavastusest Moskva Kunstiteatris: Margarita Savitskaja (Olga), Olga Knipper-Tšehhova (Maša) ja Maria Andrejeva (Irina)

Tšehhovi „Kolm õde” Vanemuises:

24.10.1915 Lavastaja Ants Simm (Olga – Olly Teetsov, Maša – Anna Altleis, Irina – Emmy Treumundt)

24.04.1921 Lavastaja Ants Simm (Olga – Ida Tüür, Maša – Anna Altleis, Irina – Emmy Treumundt)

1.05.1954 Lavastaja Ants Lauter (Olga – Vaike Saral, Maša – Elli Varts, Irina – Heli Viisimaa)

21.09.2002 Per Olov Enquist. „Tšehhovi kolm õde”. Lavastaja Mikk Mikiver (Olga – Herta Elviste, Maša – Külliki Saldre, Irina – Helena Merzin või Kärt Johanson)

Marika Aidla

Lõpetas 1987. aastal Tallinna Balletikooli. Samast aastast töötab Vanemuise teatris. Lisaks tantsulavastustele on osalenud ooperi-, opereti-, muusikali- ja sõnalavastustes. On teinud tantsuseadeid ja liikumisi lavastustele „Päkapikutajad ja kolekoll”, „Hamlet”, „Daamide õnn”, „Lööke taeva all”, „Hercules”, „Pühak”, „Ruja”, „Manon”, „Orpheus põrgus”, „Rehepapp” jt. Vanemuises esietendus 2013 tema tantsulavastus „Armastusega, Bess” ja 2016 „Klaver”. Rolle: tädi Pruun (Tšaikovski/Isberg „Pähklipureja”), Åse (Grieg/Tommingas „Peer Gynt”), Bertha (Adam/Feco „Giselle”), Minna Bernays (Pepeljajev „Sigmund & Freud”), Valge nõid (Lewis „Lövi, nõid ja riidekapp”), Constanze (Mozart „Don Juan”), Kütt (Volkonski/Tommingas „Väike prints”), Naine (Orff/Tommingas „Carmina Burana”), Madame Capuletti (Prokofjev/Tommingas „Romeo ja Julia”), Lumekuninganna, Rooside kuninganna (Tšaikovski/Tommingas „Pähklipureja”), Bamby ema (Auster/Savolainen „Bamby”), Linda (Hartšenko „Exitus”), Mercedes (Minkus/Jansons „Quiteria pulm”), Bertalda (Hartšenko „Undiin”), Prostituut (Piazzolla/Murdmaa „Armastuse tango”) jpt.

Helena Merzin

Lõpetas Tallinna Riikliku Konservatooriumi Lavakunstkateedri näitlejana 1994. aastal. Peale lõpetamist asus tööle Vanemuise teatrisse, kus töötas 2008. aastani. Aastal 2003 töötas Riksteaternis Stockholmis, sai teatrimagistri kraadi Eesti Teatri- ja Muusikaakadeemiast 2004 ja alates 2008. aastast on Helena vabakutseline näitleja.

Viimase aja rollid teatrites:

Anna (Marber/Pähklimägi „Lähedus”), Louise (Bobrick/Clark/Tammearu „Wally kohvik”), Madam Krone (Mozart/Sibul „Teatridirektor”), Laurence (Zeller/Baskin „Tõde”), Ema (Jalasto/Rekkor „#kaotamindära”), Mrs Patric Campbell (Kilty/Normet „Armas luiskaja”)

YUKIKO YANAGI, MARIA ENGEL, OLIVIA LENSSENS

There Were Three Sisters

BALLET

BASED ON THE ANTON CHEKHOV PLAY THREE SISTERS

SCRIPT MARIKA AIDLA AND HELENA MERZIN

DIRECTOR AND CHOREOGRAPHER MARIKA AIDLA

ACTING CONSULTANT HELENA MERZIN

DESIGNER MAARJA MEERU

COSTUME DESIGNER GERLY TINN

MUSICAL DESIGNERS ELE SONN AND MARIKA AIDLA

VIDEO DESIGNER JANEK SAVOLAINEN

RÉPÉTITEUR JELENA KARPOVA

LIGHTING DESIGNER IMBI MÄLK

STAGE MANAGER AIME ROOSILEHT

MUSIC: IGOR KORNELJUK, PHILIP GLASS, LUDOVICO EINAUDI,
OLAFUR ARNALDS, MAX RICHTER

ROMANCES: A NAPOSLEDOK JA SKAŽU (A. PETROV / B. AHMADULINA)
LJUBOV - VOLŠEBNAJA STRANA (A. PETROV / E. RJAZANOV)
DA ILI NJET (A. TŠERNJAVSKOV / E. JURJEV)

PREMIERE 102.2020 IN THE SMALL BUILDING OF THE VANEMUINE THEATRE

Dramatis personae

Olga Prozorova – The eldest sister, teacher at a girls' gymnasium. She has served as a mother to the younger children ever since their mother's death.
Yukiko Yanagi / Laura Quin

Masha Prozorova – married to Fyodor Ilyich Kulygin, Olga's colleague. It is a loveless marriage. She is resigned to this until she meets a onetime acquaintance of the family Alexander Ignatyevich Vershinin.
Raminta Rudžionytė Jordan / Maria Engel

Irina Prozorova – The youngest of the sisters, looking for that one true love.
Hayley Jean Blackburn / Olivia Lenssens

Andrei Sergeyevich Prozorov – Brother who lost his self-confidence after the death of his father.
Silas Stubbs / Walter Stuart Isaacson

General Sergei Prozorov – An imposing, loving father. Also led the forces at home. Saw to his children's education and personal lives.
Endro Roosimäe

Natalia Ivanovna – Andrei's bride. Another suitor was the chairman of the local council, Protopopov. She chooses Andrei.
Georgia Toni Hyrkäs / Arianna Marchiori

Fyodor Ignatyevich Kulygin – Gymnasium teacher, Masha's spouse. Has boundless love for Masha, forgiving her for everything.
Janek Savolainen

Alexander Ignatyevich Vershinin – Lieutenant colonel and battery commander. Married to a hysterical, suicidal woman, they have two daughters. Seeks companionship elsewhere, gravitates to women who emanate warmth. Was once called the Lovesick Major.
Endro Roosimäe

Nikolaj Lvovich Tuzenbach – A young baron, a lieutenant. A frequent guest of the Prozorovs. In love with Irina.
Gus Upchurch / Alain Divoux

Vassily Vasilyevich Solyony – Army captain. A frequent guest of the Prozorovs. In love with Irina.
Joo Ho Lee / Alexander Germain Drew

Ivan Romanovich Chebutykin – Military doctor. Has forgotten all he knew in medicine. Practiced once, the patient died. Was in love with the Prozorovs' mother.
Aivar Kallaste / Gerardo Avelar

Aleksei Petrovich Fedotik – Sub-lieutenant. In love with Irina. Loves music.
Matthew James Jordan

Vladimir Karlovich Rode – Sub-lieutenant. Drill coach at a girls' school. May be infatuated with Olga.
Benjamin Kyprianos

Ferapont – door-keeper at the local Council, elderly man.
Aivar Kallaste / Gerardo Avelar

Anfissa – Nanny who raised all the Prozorov children.
Rita Dolgihh

Protopopov – Chairman of the local council, Natalia's second suitor
Alain Divoux / Gus Upchurch

To Moscow! To Moscow! To Moscow!

Three Sisters - Chekhov's classic play, performed countless times. You might think there is nothing to explore here that hasn't been explored before, but once again, it is clear that classics are classics with good reason. Chekhov is all about meaning and his work brim with thousands of possibilities for staging it in a new way. It's also possible to recast his plays as dance performances, because body language is universally understood – the dancers invest our production with all of the expressive techniques in their arsenal, details, pauses and of course masterful acting.

We were interested in the play's themes and problems that never change or lose relevance over time. Chekhov's characters are vulnerable, sometimes foolish, occasionally very intelligent, always on a human scale – and that gives the audience many opportunities to identify with the characters.

The three sisters and their brother dream of the metropolis of their childhood Moscow, where the Prozorov family once had a very good life, like something out of a fairy-tale. The parents were still alive and the house was always full of guests.

Now the Prozorovs have been living in a small town for the last 11 years and they all desire to return to beloved Moscow, because it seems that dreams come true there and life is sure to prove rich and full...

But life itself is about growing up, making decisions, being human with all of the good and bad it entails and of course finding and constantly putting to the test love, marriage and fidelity.

The military's movements from one town to the next provides a connecting link for all the events. We don't know the fate of the people in this family. We see just one period in their lives and don't try to come up with the answers.

Helena and Marika

Synopsis

The events unfold in the Prozorov house. The audience first sees the sisters Irina, Masha and Olga and their brother Andrei. The family lives in a small provincial city where their father, General Prozorov, moved them from Moscow years ago. The family's carefree existence ended when the general died some time ago. Olga works as a teacher but she draws no pleasure from it. She understands that her youth is fading and nothing in life seems to make her content. Masha, who was married off young, is unhappy in her marriage. In the early part of the marriage, she considered her husband Kulygin an intelligent man, but she grew disillusioned. Only Irina eagerly looks forward to the future. She has turned 20 today, her life is ahead of her. They all yearn to return to Moscow – Andrei intends to go off to university and become a professor, while the sisters imagine themselves living in the city of their dreams.

Prologue

The play imagines a time a few years before the events described by Chekhov.

A regiment arrives in town, and a ball is held at the Prozorovs' to mark the occasion. The general is in full health and the family's life is untroubled.

Act I

The guests gather at the Prozorovs' house. Preparations are under way for the name day of the youngest sister, Irina. Her admirers are there – the officers Tuzenbach and Solyony, and Lieutenant Colonel Vershinin as well. The latter and Masha develop a chemistry. In his personal life, Vershinin is unhappy and is married to a woman who has repeatedly attempted suicide. The gymnasium teacher Kulygin, Masha's husband, is there. The military physician Chebutykin has also come to wish Irina well. He was once madly in love with the Prozorovs' late mother. Later on, Andrei's love interest (and later wife) Natalia arrives.

Act II

The city is on fire, an entire block ablaze. The night is long and everyone comes to the Prozorovs to seek refuge and assistance. The extraordinary event brings out thoughts and emotions that people usually conceal. Natalia has seized the reins in the household and is open about her relationship with Andrei's colleague Protopopov.

As autumn arrives, it is announced that all artillery brigade officers will be transferred to a new garrison in Poland. For Masha, this meant the end of her relationship with Vershinin, and for the other sisters – the vanishing of a brighter future. Irina accepts Tuzenbach's marriage proposal. Solyony challenges Tuzenbach to a duel.

The regiment departs.

Teatrijuht Kristiina Alliksaar

Muusikajuht Paul Mägi

Balletijuht Mare Tommingas

Draamajuht Tiit Palu

Lavastusala juht Rait Randoja

Lavameistrid Kaupo Jalas, Taivo Pöder, Tanel Pärn, Urmas Poom, Jüri Urbel

Dekoratsioonide teostus Marika Raudam, Mait Sarap, Ain Austa, Terje Kiho, Andres Lindok, Innari Toome, Aleksandr Karzubov, Indrek Ots, Mart Raja, Armin Luik, Leenamari Pirn, Katrin Pahk, Jane Aus, Ullo-Ragnar Telliskivi

Kostüümiala Liisi Ess, Ivika Jõesaar, Külli Kukk, Ruth Rehme-Rähni, Edith Ütt, Irina Medvedeva, Ivi Vels, Ljubov Guzun, Heli Kruise, Luule Luht, Tia Nuka, Kaire Arujõe, Valentina Kalvik, Inkeri Orasmaa, Daisy Tiikoja, Elli Nöps, Marit Reinmets, Natalja Malinen, Olga Vilgats, Juta Reben, Malle Värno, Toomas Vihermäe, Henn Laidvee

Riietajad Kai Vahter, Kertu Lepasaar

Grimm ja soengud Reet Laur, Mare Kuul, Kelly Kullerkupp, Sandra Rätsep-Kirss, Madli Uibukant

Rekvisiitorid Liina Martoja, Kaie Uustal, Annaleena Adamson, Angelika Aun, Kärt Paasik, Mirka Porrassalmi

Valgusmeistrid Imbi Mälk, Raul Telliskivi, Andres Sarv, Taivo Pöder

Heli- ja videomeistrid Martin Salundi, Toivo Tenno, Juho Porila, Andreas Kangur

Kavalehe teostus:

Kujundaja Katrin Kelpman

Koostaja Kai Rohejärv

Fotod proovidest Mia-Alexandra Aidla, Imbi Mälk, Silas Stubbs

Tõlked Luisa Tõlkebüroo

Kavalehel on kasutatud väljavõtteid Reet Neimari loengust „Milleks meile Tšehhov?” (Raadio Ööülikool 2001)

Tere tulemast Vanemuise teatrisse!

Uued juubelihooajal 2019/2020

Põrgupõhja uus Vanapagan

Armuke Lageda laulud

Pangarööv Virvarr

Laul õnnest Kaalud Faehlmann

Neid oli kolm õde W

Tere, kallis!

Emakeelne kultuur on hindamatu väärtus.

30. detsembril 2006 asutasime Vanemuise Fondi,
et hoida ja toetada Eesti teatrikunsti.
Lubame hea seista fondi käekäigu eest

Olga Aasav, Kalev Kase, Mart Avarmaa, Tartu linn

Vanemuise Fond on loodud teatri töötajate erialase arengu ja koolituse toetuseks. Fondi on võimalik teha annetusi:
SA Tartu Kultuurkapital / Swedbank IBAN: EE092200221011379347, SWIFT: HABAE2X /
SEB Pank IBAN: EE251010102052050006, SWIFT: EEUHEE2X
Märksõna: VANEMUISE FOND

Vanemuise fond tänab:

Olga Aasavit, Andrus Ansipit, Mart Avarmaad, Alar Kroodot,
Kalev Kaset, Mati Kermast, Eero Timmermanni,
Tartu linna, Vanemuise advendikontserdil annetajaid.

Teatri peatoetaja

Aasta toetaja

Ametlik autopartner

Aasta toetaja

Suvekontserdi peatoetaja

Ametlik hotellipartner Tartus

Ametlik hotellipartner Tartus

KULTUURIMINISTEERIUM

RÕÕM ELAMUSTEST

TALLINKIL ON SUUR RÕÕM OLLA
TEATER VANEMUISE SUURTOETAJA

kinema

25 aastat ustekunsti

kinema.eu

Kinema
avab ukse
teatrielamusele!

kia.autospirit.ee

Tugeva karakteriga Kia Ceed perekond

SPORTAGE

The Power to Surprise

Kia Ceed repertuaaris on kõik tugevad karakterid ning varustatud kaasaegse mugavus- ja turvastandarditele kohase varustusega.

autospirit

Autospirit Tartu Ringtee 82 | tel 734 1126, tartu@autospirit.ee

Lisaks rikkalikule varustusele annab Kia kaasa kindlustatud kvaliteedi, autotööstuse juhtiva 7-aastase garantii, mis on välja teenitud karmile kontrollile alluvate usaldusväarsuse ja vastupidavuse testide tulemusena. Auto Bilt küsitluste järgi on mitmel aastal järjest Kia olnud nii kliendirahulolu, usaldusväarsuse kui pikaajalise kvaliteeditaseme osas kõrgeimal positsioonil Euroopa turu 20 juhtiva autotootja seas.

vanemuine.ee